

ADVIES

2008-025

8 september 2008

Klacht wegnemen rekenachterstand, delen handelingsplannen en bijles

School doet volgens klaagster te weinig om rekenachterstand weg te nemen, delen handelingsplannen en bijles.

Naar het oordeel van de Commissie kan er gezien de inspanningen van de school niet worden gezegd dat de school te weinig heeft ondernomen om de achterstand op het gebied van rekenen weg te nemen. Met betrekking tot de zogenoemde handelingsplannen heeft het bevoegd gezag aangegeven nader moet worden bezien of de doelen concreter kunnen worden geformuleerd. De Commissie onderschrijft dit standpunt.

Indien de ouders over een kopie van het handelingsplan wensen te beschikken, acht de Commissie het niet redelijk dat dit door de school wordt onthouden. Met betrekking tot het verzoek om bijles oordeelt de Commissie als volgt: Nu klaagster toestemming heeft geweigerd om de leercapaciteit door een onafhankelijke partij in beeld te laten brengen, gaat de Commissie uit van het professionele oordeel van de school in dezen. Gegeven de omstandigheden kan van de school niet worden verlangd dat de school bijlessen geeft buiten de gewone lestijden om. De school kan in redelijkheid volstaan met het bieden van groepsonderwijs op een lager niveau zonder extra bijles.

De Commissie acht de klacht deels ongegrond, deels gegrond.

1. Verloop van de klachtenprocedure

- 1.1. Bij brief 21 april 2008 hebben mw. M en mw. S. zich namens klaagster tot de Landelijke Klachtencommissie (verder ook te noemen: de Commissie) gewend met het verzoek de klacht te behandelen betreffende de handelwijze van de christelijke basisschool * jegens A.. De school heeft er - kort gezegd - te weinig aan gedaan om de achterstand van A. op het gebied van rekenen weg te nemen.
- 1.2. De Commissie heeft het bevoegd gezag en de directie van de school gevraagd te reageren op het gestelde in de klachtbrief.
- 1.3. Bij schrijven van 4 juni 2008 heeft mw. B., algemeen directeur, mede namens de directie van de school gereageerd en aangegeven geen mogelijkheid te zien om de klacht op bestuursniveau op te lossen. Dit vanwege de omstandigheid dat de vertegenwoordigers van klaagster niet hebben willen ingaan op de uitnodiging voor een gesprek. De gemachtigden van klaagster willen alleen een schriftelijk eindvoorstel van het bevoegd gezag ontvangen en niet meer in gesprek geraken.
- 1.4. Op verzoek van de vertegenwoordigers van klaagster is de door de Commissie geplande hoorzitting op 24 juni 2008 verplaatst.

- 1.5. Op 8 september 2008 heeft de Commissie een hoorzitting gehouden te Utrecht. Mw. M. en mw. S. zijn in persoon verschenen, bijgestaan door mw. T. van Stichting Onderwijsklachten. Namens het bevoegd gezag is verschenen mw. B. voornoemd. Voorts zijn verschenen mw. J. B., intern begeleider, mw. T. Z., leerkracht rekenen en de heer O., directeur van de school.
- 1.6. Na de hoorzitting hebben klagsters vertegenwoordigers en mw. B. op 22 september 2008 een gesprek gevoerd. Dit gesprek heeft niet tot een oplossing geleid.
- 1.7. De Commissie is op 6 oktober 2008 verzocht om een advies uit te brengen naar aanleiding van de klacht van 21 april 2008.

2. Standpunt klagster

Uit hetgeen schriftelijk door de vertegenwoordigers, namens klagster, naar voren is gebracht, leidt de Commissie - kort en zakelijk weergegeven - de navolgende (deel)klachten af.

I De school heeft te weinig stappen ondernomen, althans heeft onvoldoende concreet gemaakt welke actie de school heeft ondernomen, om de achterstand op het gebied van rekenen van A. weg te nemen.

A. is in het schooljaar 2006/2007 op school gekomen. Bij de intake is reeds bekend geworden dat A. een rekenachterstand van een jaar heeft. De school heeft zich bereid verklaard haar bijles te gaan geven om de achterstand weg te werken. In september 2007 heeft de intern begeleider telefonisch toestemming gevraagd om A. in groep 6 te laten rekenen, terwijl ze in groep 7 haar andere lessen volgt. Klagsters vertegenwoordigerster heeft aangegeven dat ze achteraf bezien nooit ja had moeten zeggen.

Op 22 november 2007 heeft de school het drempelonderzoek bekend gemaakt. Uit het drempelonderzoek is gebleken dat A. voor zowel rekenen als begrijpend lezen onvoldoende heeft gescoord. De school heeft op dat moment aangegeven dat het goed voor A. is om naar de Piet Mondriaan School te gaan. Klagster is het hiermee niet eens omdat zij vindt dat A. zich moet kunnen hechten aan de groep en A. moet zich niet anders gaan voelen door plaatsing op die school.

II Ten onrechte heeft de school de handelingsplannen alleen maar ter inzage gegeven en niet beschikbaar gesteld om te kopiëren. De leerdoelen van de handelingsplannen zijn bovendien ten onrechte niet concreet geformuleerd.

III De gemachtigden van klagster hebben de Commissie gevraagd te adviseren, dat de school naast de reguliere lessen bijles gaat geven aan A. zodat de rekenachterstand van een jaar kan worden weggewerkt. Het doel moet zijn dat A. alle lessen (dus ook rekenen) op het niveau van groep 7 gaat doen. Er moeten heldere en concrete leerdoelen worden geformuleerd met tijdplan ten aanzien van het wegwerken van de rekenachterstand. Het tijdplan moet ook worden gecontroleerd op verwezenlijking. De school werkt hier ten onrechte niet aan mee. De gemachtigden hebben in dit kader gesteld dat de leerkracht heeft aangegeven dat de school geen budget heeft voor bijles. In het schrijven van 4 juni 2008 van het bevoegd gezag wordt echter gesteld dat er sprake is van faalangst en dat die faalangst alleen maar vergroot zou worden indien er extra bijles zou worden gegeven. Dit terwijl de leerkrachten nooit melding hebben gemaakt van de omstandigheid dat er sprake is van

faalangst bij A.. Uit het dossier blijkt bovendien niet dat door school naar de faalangst van A. onderzoek is gedaan. School mag zich niet verlaten op het onderwijskundig rapport dat is opgesteld bij de overgang van de vorige school naar deze school en bovendien mag de school niet vaststellen dat er sprake is van faalangst. Alleen een deskundige kan - na onderzoek - tot die conclusie komen.

3. Standpunt bevoegd gezag en directie

Door het bevoegd gezag en de directie is schriftelijk en op de hoorzitting het navolgende standpunt ingenomen.

Het is juist dat A. rekt op het niveau van groep 6 bij groep 6 in de klas. A. is gestart in september 2006. Op dat moment is al duidelijk geworden dat ze een rekenachterstand heeft. De school heeft vanaf het begin (november 2006) diverse handelingsplannen opgesteld. In november 2006 is een aanvang genomen met een geheel eigen programma binnen de groep, aangezien ze het niveau van de groep niet kan bijhouden. Er is gewerkt met remedial teaching, met als doel aansluiting bij het niveau van de groep te vinden. Gebleken is dat A. zeer onzeker is en zich snel zwak voelt.

In februari 2007 is gebleken dat deze situatie niet optimaal is. A. mist in deze situatie de groepsinstructie en de herhaling. De interne begeleider is ingeschakeld om een analyse te maken van A. niveau op dat moment: niveau 5 b is vastgesteld. Ze heeft op dat niveau verder gewerkt binnen de eigen klas.

In augustus 2007 is ervoor gekozen om A. het rekenen te laten volgen samen met groep 6, terwijl ze in groep 7 zit. In november 2007 is gebleken dat A. het niveau van groep 6 goed aankan, ze heeft succes. Uit het drempelonderzoek is gebleken dat ze ook op andere punten niet voldoende scoort. Hiermee is ze in aanmerking gekomen voor plaatsing op de Piet Mondriaanschool, waarbij ze intensieve begeleiding ontvangt als schakeljaar naar het voortgezet onderwijs.

Tijdens de remedial teaching activiteiten naast de gewone lessen in groep 6 is gebleken dat A. zich ook hierdoor "anders" is gaan voelen en onzeker en faalangstiger is. Omdat dat niet in het belang van A. is, is ervoor gekozen om haar binnen de eigen klas te begeleiden. Toen dit niet meer werkte, omdat het rendement te laag is en de achterstand te hoog, is de school ertoe over gegaan om A. les te geven op haar eigen niveau in een groep met andere kinderen van datzelfde of een lager niveau. A. heeft op deze wijze alle instructie en herhaling in een passende groep gekregen. Gebleken is dat het werkt. A. heeft het rekenen in deze groep goed gevolgd.

In de afgelopen tijd is er geprobeerd A. een intensiever lesprogramma aan te bieden. Gebleken is dat dit niet het gewenste effect levert. Het is balanceren tussen het verkleinen van haar rekenachterstand en het niet vergroten van haar faalangst. De school heeft zich op het standpunt gesteld dat het niet gewenst is dat A. bijlessen verkrijgt buiten de gewone lestijden, dit vanwege het feit dat het A. isa alleen maar onzekerder maakt. Bovendien heeft de school twijfels geuit aan het rendement voor A. van dit soort bijlessen. Financiën hebben bij deze overweging voor de school - aldus het bevoegd gezag - geen rol gespeeld.

4. Verslag van het gesprek dat na de hoorzitting heeft plaatsgevonden

Omdat de klacht nog niet op het niveau van het bevoegd gezag besproken is geweest, in verband met de omstandigheid dat klaagsters vertegenwoordigers daartoe geen aanleiding hebben gezien en niet

zijn ingegaan op een uitnodiging voor een gesprek, heeft er na de hoorzitting alsnog een gesprek met de gemachtigden van klaagster plaatsgevonden.

In het verslag van het gesprek dat aan de Commissie is toegezonden staat - voor zover van belang - het navolgende vermeld.

“De school geeft als leerpunten voor zichzelf het volgende aan:

Bij een belangrijke beslissing/ wijziging in de begeleiding van kinderen op school zal de school

ouders/verzorgers daarover in een gesprek informeren en niet alleen telefonisch

Intern zal nog worden gekeken naar de formulering van de doelen in de handelingsplannen.

Volgens de jurist van de Besturenraad zijn handelingsplannen juridisch alleen aan de orde bij kinderen

met een leerlinggebonden budget. Dan zijn ouders gerechtigd een kopie te ontvangen.

Handelingsplannen zoals in de zaak van A. zijn beter te formuleren als werkdocumenten en zijn niet

automatisch in kopie voor ouders beschikbaar. Wel geeft de jurist aan dat het recht op informatie

voor ouders ver gaat.

Verder is getracht om tot concrete afspraken te komen met de gemachtigden van klaagster. De school en het bevoegd gezag hebben voorgesteld om een onafhankelijk onderzoek te laten verrichten door het zorgadviesteam (ZAT). Doel van dit aanbod is een onafhankelijke partij de leercapaciteiten van A. in beeld te laten brengen en in een advies aan te geven aan partijen hoe verder te gaan in de begeleiding van A.. De gemachtigden van klaagster hebben geen toestemming gegeven voor een interventie via het ZAT.”

In de reactie van de gemachtigden van klaagster op het verslag van het bevoegd gezag is - zeer kort weergegeven - het volgende aangegeven.

Onduidelijk is gebleven wat de remedial teaching heeft behelst, wie dat heeft gedaan, wanneer dat precies heeft plaatsgevonden en hoe vaak en hoe lang die sessies hebben geduurd. De school heeft gesteld dat A. rekent op haar huidige leercapaciteit. Dat hebben de gemachtigden van klaagster niet onderschreven want volgens hen rekent A. op het niveau waarop de school haar wil laten rekenen en dit zegt niets over haar leercapaciteit. Omdat haar capaciteit niet wordt geprikkeld stopt de ontwikkeling qua rekenen.

Gemachtigden hebben twijfels geuit of het volledige dossier van A. is overgelegd. De school heeft in deze onzorgvuldig gehandeld door niet de handelingsplannen te verstrekken.

Klaagster heeft geen toestemming gegeven voor het onderzoek via het ZAT. Er is gebleken dat de

voorgestelde orthopedagoog gespecialiseerd is in het onderzoeken van kinderen met

leerachterstanden en niet is toegerust om een oordeel te vellen over de organisatie van een school. En

in dit laatste zoeken gemachtigden de oorzaak van de klacht. Gemachtigden hebben niet ingestemd

met het voorgestelde onderzoek, omdat ze niet willen dat A., indien na uitvoering van het

voorgestelde onderzoek zou blijken dat de oorzaak volledig bij haar ligt, een mogelijk schuldgevoel zou

krijgen omdat ze tijdens het onderzoek "het" niet zou hebben gedaan. Bovendien hebben

gemachtigden aangegeven het zelfreinigend vermogen van de school zeer laag te vinden. De school

wil wel geld steken in een duur onderzoek, maar wil niet iemand vrijmaken voor een paar uur bijles.

Ook al zal dit niet resulteren in een perfect resultaat, gemachtigden hebben dan het gevoel dat ze

serius worden genomen. Het eenzijdige eindvoorstel is niet bespreekbaar geweest en het houdt voor

gemachtigden dan ook op. Gemachtigden hebben zich op standpunt gesteld dat de school koste wat

kost hun gelijk wil halen.

5. Overwegingen Commissie

De Commissie gaat bij de beoordeling van de (deel)klachten uit van de volgende feiten en omstandigheden.

Op het moment dat A. in 2006 op school in groep 6 is ingestroomd, is er een achterstand op het gebied van rekenen geconstateerd. School heeft voor wat betreft rekenen in groep 6 op 6 november 2006 en 8 februari 2007 handelingsplannen opgesteld. Vanaf november 2006 is remedial teaching (RT) - inhoudende 1 maal per week instructie en pre-teaching buiten de groep - ingezet. Maar het is de school niet gelukt om het rekenniveau van A. te laten aansluiten bij het rekenniveau van de groep. Dit omdat de groep in (te) grote stappen vooruit gaat en A. nog teveel oefening en herhaling nodig heeft. A. heeft vanaf november 2006 een eigen rekenprogramma binnen de groep gevolgd. Vanaf mei 2007 is de RT gestopt. In augustus, september 2007 en november 2007 heeft de school handelingsplannen opgesteld. In september 2007 heeft de school besloten dat A. met rekenen volledig met groep 6 mee gaat doen. Dit vanwege het feit dat het niveau van het rekenboek deel 6b nog te moeilijk is gebleken. A. heeft daarop volledige rekeninstructie in groep 6 gekregen.

Naar het oordeel van de Commissie kan - in ogeschouw genomen de reeds opgelopen rekenachterstand op de vorige school - er gezien de inspanningen van de school door het aanbieden van remedial teaching niet worden gezegd dat de school te weinig heeft ondernomen om de achterstand op het gebied van rekenen weg te nemen. De omstandigheid dat de handelingsplannen niet voldoende concrete doelen bevatten kan hier niet aan afdoen. De klacht met betrekking tot het onvoldoende actie ondernemen om de achterstand weg te werken acht de Commissie dan ook ongegrond.

Met betrekking tot de zogenoemde handelingsplannen - in juridische zin beter aan te duiden als werkplannen - heeft het bevoegd gezag aangegeven deze handelingsplannen nader moeten worden bezien of de doelen concreter kunnen worden geformuleerd. De Commissie onderschrijft dit standpunt en acht de handelingsplannen onvoldoende concreet. Immers een handelingsplan of werkplan dient voor degenen die er mee moeten werken een heldere route te bevatten met daaraan gekoppelde doelen c.q. te bereiken resultaten. Voorts adviseert de Commissie om - indien ouders daarom verzoeken - aan de hand van de handelingsplannen c.q. werkplannen de ouders te informeren over de visie van de school op de ontwikkeling van het daarbij betrokken kind, zodat opmerkingen en kanttekeningen van ouders meegenomen kunnen worden in het plan danwel de bijstelling daarvan. Indien de ouders over een kopie van het handelingsplan c.q. het werkplan wensen te beschikken, acht de Commissie het niet redelijk dat dit door de school wordt onthouden.

De (deel)klacht gericht op de handelingsplannen c.q. werkplannen acht de Commissie gegrond.

Partijen verschillen over de wijze van aanpak met betrekking tot A.. Klaagster heeft zich op het standpunt gesteld dat A. in de komende periode moet worden gebracht tot het rekenniveau van groep 7. De school heeft zich kort gezegd op het standpunt gesteld dat het aanbieden van een intensiever programma aan A. niet het gewenste effect heeft.

De Commissie acht in dit kader het navolgende van belang.

De school heeft aangegeven dat blijkens het drempelonderzoek in oktober 2007 A. in aanmerking komt voor plaatsing op De M. Deze school geeft leerwegondersteunend onderwijs met extra zorg.

Klaagster en gemachtigden hebben aangegeven, dat ze niet willen dat A. naar die school wordt verwezen.

In het kader van het oplossen van de klacht en het komen tot concrete afspraken hebben de school en het bevoegd gezag voorgesteld om een onafhankelijk onderzoek te laten verrichten door het zorgadviesteam. Doel van dit aanbod is een onafhankelijke partij de leercapaciteiten van A. in beeld te laten brengen en in een advies aan te geven aan partijen hoe verder te gaan in de begeleiding van A.. De gemachtigden van klaagster hebben geen toestemming gegeven voor een interventie via het zorgadviesteam. De gemachtigden van klaagster hebben zich op het standpunt gesteld dat er naar de organisatie van de school moet worden gekeken en niet naar de capaciteit van A..

Het standpunt van klaagster, dat er naar de organisatie van de school moet worden gekeken en niet naar de capaciteit van A. deelt de Commissie niet. De Commissie is van oordeel dat het een gemiste kans is om tot oplossing van de deelklacht te komen. Om tot een oordeel over de handelwijze van de school en een juiste aanpak voor de toekomst te komen en om te bezien of de achterstand kan worden ingelopen is het noodzakelijk om inzicht te hebben in de mogelijkheden en de leercapaciteit van de leerling. In het licht van de uitkomsten van het drempelonderzoek kan niet worden gezegd dat het standpunt van de school, dat het aanbieden van een intensiever programma - buiten de gewone lestijden om - niet het gewenste effect en niet het rendement heeft, onredelijk is. Nu klaagster toestemming heeft geweigerd om de leercapaciteit door een onafhankelijke partij in beeld te laten brengen, gaat de Commissie uit van het professionele oordeel van de school in dezen. Van de school kan - gegeven deze omstandigheden - niet worden verlangd dat de school bijlessen geeft buiten de gewone lestijden om. De school kan in redelijkheid volstaan met het bieden van groepsonderwijs op een lager niveau zonder extra bijles.

Deze deelklacht acht de Commissie dan ook ongegrond

6. Oordeel omtrent de gegrondheid van de klachten

Verklaart de deelklacht, betrekking hebbend op het te weinig hebben ondernomen om de rekenachterstand van A. weg te werken, ongegrond.

Verklaart de deelklacht, betrekking hebbend op de handelingsplannen c.q. werkplannen gegrond.

Verklaart de deelklacht, betrekking hebbend op de wijze van de toekomst gerichte aanpak van de rekenachterstand (het niet aanbieden van extra bijles aan A.) - gelet op het ontbreken van door klaagster niet gewenste in te winnen onafhankelijk advies - ongegrond.

Aldus gegeven op 10 oktober 2008 door mr. Joh. C. Westmaas, voorzitter, alsmede drs. M. Hoogenkamp en drs. K.M.P.A.M. Habryka als leden, in tegenwoordigheid van mr. F.J.H. Stevens als secretaris.